

Uitnodiging

Symposium

Aula Q, Campus Etterbeek, VUB
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

Situering

Door de toenemende medische mogelijkheden en de vergrijzing van de bevolking wordt verwacht dat medische beslissingen aan het levenseinde van patiënten (zoals euthanasie en palliatieve sedatie) nog belangrijker zullen worden dan nu reeds het geval is. In 1998 en 2001 werden in Vlaanderen studies uitgevoerd om het voorkomen en de kenmerken van deze beslissingen in kaart te brengen.

Sinds de wetten betreffende patiëntenrechten, palliatieve zorg en euthanasie in 2002 is de context rond het levenseinde echter sterk veranderd in België. Nieuwe studies drongen zich op.

Tijdens het symposium worden nieuwe inzichten vanuit dit recente onderzoek gepresenteerd. Zowel de implicaties voor de medische als voor de verpleegkundige praktijk komen aan bod. Een visie vanuit zowel het beleid als de klinische en ethische praktijk wordt geboden en bediscussieerd.

*Voorstelling van nieuwe resultaten van
grootschalige studies in Vlaanderen en
Brussel*

Euthanasie en palliatieve sedatie in de medische en verpleegkundige praktijk

Woensdag 9 september 2009

Georganiseerd door
Onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde, VUB

Voor informatie en inschrijvingen (€ 50)

www.vub.ac.be/melccongres/

Accreditatie werd aangevraagd

Programma

Symposium

Aula Q, Campus Etterbeek, VUB
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

9.30 - 10.15

Onthaal en inleiding

Deel 1: Nieuwe gegevens over de medische praktijk

10.15 - 10.45

Euthanasie en andere medische beslissingen aan het
levenseinde; evolutie
Prof. Luc Deliens (VUB)

10.45 - 11.15

Voorkomen en kenmerken van palliatieve sedatie
Dr. Joachim Cohen (VUB)

11.15 - 11.45

Koffiepauze

11.45 - 12.15

3 x 10 min reflectie op de voorgestelde bevindingen
Prof. Nele Van Den Noortgate (UZGent)
Prof. Freddy Mortier (UGent)
Dr. Patrik Van Krunkelsven (huisarts, Open VLD)

12.15 - 13.00

Vragen en paneldiscussie

13.00 - 14.00

Broodjeslunch

Deel 2: Nieuwe gegevens over de verpleegkundige
praktijk

14.00 - 14.45

Euthanasie en andere medische beslissingen rond het
levenseinde in de verpleegkundige praktijk
Prof. Johan Bilsen (VUB)

14.45 - 15.15

3 x 10 min reflectie op de voorgestelde bevindingen
Mevr. Heidi Vanheusden (verpleegkundige, NVKVV)
Prof. Mieke Grypdonck (UGent en UMC Utrecht)
Mevr. Maya Detiège (apotheker, Sp.a)

15.15 - 15.45

Vragen en discussie

15.45 - 16.00

Slotwoord
Prof. Robert Vander Stichele (UGent)